

Svar på invånarinitiativ gällande blandavfallspunktsavgiften för fritidsbostäder i skärgården

Nylands avfallsnämnd 19.06.2024 § 33
148/14.07.02/2024

Beredning

ansvarig avfallsinspektör Pamela Ek, ujlk@ujlk.fi, tfn. 020 690 145

Invånarinitiativ

Initiativtagaren har den 8.2.2024 skickat ett e-postmeddelande till avfallshanteringsmyndigheten, där han begär en rationalisering av blandavfallspunktsavgiften för en fritidsbostad belägen i skärgården och ett förslag därtill (bilaga 4). På begäran av avfallshanteringsmyndigheten har initiativtagare 19.2 preciserat att han vill att hans e-post ska behandlas både som en ansökan om blandavfallspunktsavgiftens skälighetsprövning och som ett invånarinitiativ.

Ansökan om skälighetsprövning

Avfallsinspektören har den 29.4.2024 gjort tjänsteinnehavarbeslut 44 § 2024 § (bilaga 5) på initiativtagarens ansökan om skälighetsprövning, enligt vilket initiativtagarens blandavfallspunktsavgift inte ändras. Till följd av beslutet har initiativtagaren lämnat respons till avfallshanteringsmyndigheten via e-post. Avfallshanteringsmyndigheten har svarat på responsen och frågat om initiativtagaren fortfarande vill att hans ärende ska behandlas som ett invånarinitiativ, vilket initiativtagaren har svarat jakande på (bilaga 6).

Invånarinitiativ

Skärgårds- och fastlandsfritidsbostäder står enligt initiativtagaren i en ojämlig ställning vad gäller avfallsavgifter. Säsongsavgiften för en fritidsbostad på fastlandet är förmånligare än blandavfallspunktsavgiften för en fritidsbostad på en ö, fastän stugan på fastlandet kan användas året runt. Användningen av fritidsbostaden på en ö begränsas till maximalt sju månader om året beroende på isläget om vintern. Initiativtagaren förstår inte varför han måste betala blandavfallspunktsavgift tolv månader om året trots att fritidsbostaden inte är i bruk året runt.

Initiativtagaren komposterar det bioavfall som uppstår vid stugan och tar det återvinnbara avfallet till en ekopunkt.

Svar

Lagrum

Enligt 32 § i avfallslagen ska kommunen (det kommunala avfallsbolaget) ordna avfallshanteringen av avfall som uppstår i stadigvarande bostäder, fritidsbostäder, internat och annat boende. Enligt 41 § ska fastighetsinnehavaren eller någon annan avfallsinnehavare överlämna avfall vars hantering kommunen enligt 32 § är skyldig att ordna till den fastighetsvisa avfallstransport som ordnats i området eller till en områdesvis mottagningsplats som kommunen har ordnat.

Enligt 5 § i Nylands avfallsnämnds avfallshanteringsföreskrifter ansluter fastighetsinnehavaren sin fastighet till kommunens avfallshanteringssystem i första hand genom att meddela avfallsbolaget om anslutning till den fastighetsvisa avfallstransporten endera med ett fastighetsvist avfallskärl eller med ett gemensamt kärl och genom att beställa avfallskärlets tömningstjänst (fastighetsvis avfallstransport). Om fastighetsvis avfallstransport inte är möjlig på grund av de skäl som anges i 9 § ansluter eller ansluts fastigheten till avfallsbolagets blandavfallspunktsservice (regional mottagningsplats). Fastigheterna ansluts till blandavfallspunktsservicen av logistiska skäl, till exempel om det inte finns vägförbindelse till fastigheten.

Enligt 78 § avfallslagen ska kommunen (det kommunala avfallsbolaget) ta ut en avfallsavgift för den avfallshandling den anordnar enligt denna lag, vilken täcker de kostnader den har för att sköta uppdraget. Grunderna för kommunens (det kommunala avfallsbolagets) avfallsavgift är enligt 79 § avfallets typ, beskaffenhet och mängd och antalet avhämtningar. Grunden för avfallsavgiften kan också vara antalet personer som bor på fastigheten, fastighetens användningsändamål eller någon annan motsvarande grund, om det är svårt att tillförlitligt fastställa mängden eller kvaliteten på avfallet eller om det är nödvändigt att förebygga miljö- eller hälsorisker eller för att ordna avfallshandlingen. Grunden för avfallsavgiften bestäms närmare i den av kommunen (avfallsnämnden) godkända avfallstaxan.

Enligt 80 § i avfallslagen ska kommunens (det kommunala avfallsbolagets) avfallsavgift betalas av fastighetens innehavare eller annan avfallsinnehavare vars avfallshandling kommunen (det kommunala avfallsbolaget) ordnar.

Enligt 9 § Nylands avfallsnämnds avfallstaxa är grunden för blandavfallspunktsavgift det användningsändamål som anges i bostadens byggnadslov. Grunderna för tömningsavgiften för avfallskärl är enligt 4 § typen av avfall, volymen av avfallskärlet som ska tömmas och typ av avfallskärl samt avfallshandlingskostnaderna. Om fritidsbostadens avfallskärl töms 1–4 gånger under veckorna 14–44 uppbärs en säsongsavgift.

Slutsats

Avfallsbolaget är skyldigt att ordna avfallshandlingen för alla bostäder och fastighetsinnehavaren är skyldig att ansluta sig till och tillhöra det kommunala avfallshandlingssystemet. Man ansluter sig till och tillhör det kommunala avfallshandlingssystemet i första hand genom att ansluta fastigheten till den fastighetsvisa tömningen av avfallskärlet. Avfallet läggs i fastighetens avfallskärl, som töms av avfallsbolaget enligt avfallshandlingsföreskrifternas tömningsintervall. Eftersom ett fastighetsvist avfallskärl inte är möjligt på öar, ordnas avfallshandlingen av bostäderna som ligger på öar som blandavfallspunktsservice. Bostäderna belägna på fastlandet tillhör endast undantagsvis blandavfallspunktsservicen, till exempel om det inte finns vägförbindelse till bostäderna. Blandavfallspunktsservicen är därmed främst avsedd för bostäder belägna på öar.

Säsongstömningstjänst innebär att avfallsbolaget tömmer det fastighetsvisa avfallskärlet till en fritidsbostad belägen på fastlandet 1–4 gånger under sommarsäsongen och en fast säsongsavgift tas ut för tjänsten. Eftersom det inte är möjligt att ha ett fastighetsvist avfallskärl på öar är säsongstömning inte möjlig för fritidsbostäder belägna på öar.

Avfallsservicen får inte finansieras med skattemedel eller andra betalningar utan alla kostnader för avfallsservicen ska täckas av avfallsavgifter, som fastighetsinnehavaren är skyldig att betala. Storleken på avfallsavgiften beror alltså på kostnaderna för tillhandahållandet av avfallshanterings-tjänsten. Att tillhandahålla blandavfallspunktsservice är dyrare för avfallsbolaget än att tillhandahålla tömningstjänst för avfallskärl eller en säsongstömningstjänst. Eftersom de aktuella avfallshanteringstjänsterna och kostnaderna för att tillhandahålla dem är helt olika kan säsongavgiften eller avgiften för tömning av ett blandavfallskärl inte jämföras med avgiften för blandavfallspunktsservice. Med blandavfallspunktsavgiften täcker avfallsbolaget kostnaderna för underhållet av blandavfallspunkterna och tömningen av avfallskärnen på punkterna samt det insamlade avfallsets transport till behandlingen och behandlingen inklusive avfallsskatt. Avfallsbolaget får ingen vinst från blandavfallspunktsavgiften utan avgiften går till att täcka kostnaderna för att tillhandahålla tjänsten.

Även om blandavfallspunktsavgiften är en månadsavgift och tas ut för varje månad på året, tas det i avgiften för fritidsbostäderna hänsyn till att de flesta fritidsbostäderna endast används under sommarsäsongen. Fastighetsinnehavaren har dock rätt att använda blandavfallspunkterna året om och tjänsten finns tillgänglig för dem året runt. Blandavfallspunktsavgiften för stadigvarande bostäder är högre än för fritidsbostäder.

När det gäller blandavfallspunktsavgiften eller -servicen är det inte möjligt att ta hänsyn till kompostering av bioavfall eller sortering och separat insamling av återvinnbart avfall, så som gällande tömningstjänsten, eftersom det är svårt att tillförlitligt fastställa mängden och kvaliteten på det avfall som förs till blandavfallspunkten. Oavsett mängd och kvalitet på avfallet ska avfallsbolaget upprätthålla blandavfallspunktsservice för varje fastighet som ingår i tjänsten. Eftersom det är svårt att på ett tillförlitligt sätt fastställa mängden och kvaliteten på avfallet och eftersom det är nödvändigt för att ordna avfallshanteringen, har Nylands avfallsnämnds avfallstaxa med stöd av 79 § i avfallslagen fastställt att grunden för blandavfallspunktsavgiften är fastighetens användningsändamål angivet i fastighetens byggnadslov. Det finns en separat betalningsklass för stadigvarande bostäder och en separat för fritidsbostäder. När det gäller tömningstjänsten har mängden och kvaliteten på det avfall som läggs i det fastighetsvisa avfallskärlet en direkt minskande inverkan på den service som avfallsbolaget måste tillhandahålla för fastigheten.

Eftersom avfallsbolaget inte får någon vinst från blandavfallspunktsavgiften utan den går helt och hållet till att täcka kostnaderna för att tillhandahålla tjänsten, går det inte att sänka blandavfallspunktsavgiften utan att höja någon annan avfallsavgift. Med hänsyn till att blandavfallspunktsservicen till största delen används av bostadsinnehavare vars bostäder är belägna i skärgården, skulle en sänkning av avgiften för blandavfallspunktsservicen för fritidsbostäder belägna i skärgården och samtidigt en höjning av blandavfallspunktsavgiften för lägenheter belägna på fastlandet, eller av någon annan avfallsavgift, inte vara rättvis eller rimlig mot andra betalningsskyldiga.

Föredragande	Christine Perjala, jäteasiainpäälikkö / avfallshanteringschef
Beslutsförslag	Avfallsnämnden beslutar ge svaret ovan på invånarinitiativet.
Beslut	Avfallsnämnden beslutade ge svaret ovan på invånarinitiativet.